

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

LIBEREC 2011

VERONIKA ŠUBRTOVÁ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA TEXTILNÍ



Studijní program: B3107 Textil

Studijní obor: 3107R007 Textilní marketing

Konopí. Analýza trhu produkce a zpracování vláken.

Cannabis. Market analysis of production and processing of fibers.

Veronika Šubrtová

KHT – 794

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jitka Nováková

Rozsah práce:

Počet stran textu.... 40

Počet obrázků..... 11

Počet tabulek..... 2

Počet grafů..... 11

Počet příloh..... 2

Technická univerzita v Liberci
Fakulta textilní
Katedra hodnocení textilií

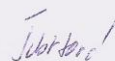
V Liberci 10. ledna 2011

Žádost o změnu termínu odevzdání bakalářské práce

Žádám o změnu termínu odevzdání bakalářské práce z 3. května 2010 na květen 2011.

Důvod odkladu: nesplněna zkouška z předmětu základy účetnictví

Děkuji za vyřízení

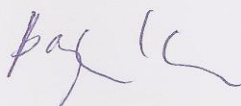


.....
Šubrtová Veronika

Vyjádření vedoucího práce:



Vyjádření vedoucího katedry:



TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta textilní
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika ŠUBRTOVÁ**
Osobní číslo: **T07000391**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní marketing**
Název tématu: **Konopí. Analýza trhu produkce a zpracování vláken.**
Zadávací katedra: **Katedra hodnocení textilií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Provedte rešerši na téma konopí jako surovina pro textilní i netextilní zpracování.
2. Zmapujte firmy zabývající se pěstováním zpracováním konopných vláken.
3. Ekonomicky vyhodnoťte výhody a nevýhody zpracování vláken konopí.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

30 - 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Tošovská M., Buchtová I.: Situační a výhledová zpráva len a konopí 2010, Ministerstvo zemědělství, 2010.

Viturka M. a kol.: Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. GRADA Publishing, a.s., Praha, 2010

Blažková M.: Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy. GRADA Publishing, a.s., Praha, 2007.

Saunders J., Kotler P., Armstrong G., Wong V.: Moderní marketing, 4. evropské vydání. GRADA Publishing, a.s., Praha, 2007.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jitka Nováková

Katedra textilních materiálů

Datum zadání bakalářské práce:

30. října 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

2. května 2011

prof. RNDr. Aleš Linka, CSc.

děkan



Ing. Vladimír Bajžík, Ph.D.

vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2010

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL a souhlasím s umístěním mé bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucí bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne:

Podpis:

Poděkování

Chtěla bych poděkovat všem, kteří mi s psaním mé bakalářské práce pomáhali. Velice děkuji vedoucí bakalářské práce paní Ing. Jitce Novákové za příjemnou spolupráci, pozornost a za poskytnutí cenných rad a informací, bez kterých bych nebyla schopna tuto práci sepsat. Také bych chtěla poděkovat všem firmám, které projevíly zájem o spolupráci a všem dalším institucím, které mi byli při vytváření mé bakalářské práce nápomocny. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině za podporu po celou dobu mého studia.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá konopím, analýzou trhu produkce a zpracování vláken.

Teoretickou částí je rešerše o historii konopí, dosavadních poznatcích v oblasti zpracování, pěstování a využití konopí jako suroviny pro textilní i netextilní využití.

Praktická část se zabývá zmapováním firem zabývajících se pěstováním a zpracováním konopných vláken působících na tuzemském trhu a poté následuje vyhodnocení informací získaných od těchto firem.

Závěr bakalářské práce se zabývá ekonomickým vyhodnocením výhod a nevýhod zpracování konopných vláken a dané problematiky.

Klíčová slova: Konopí, marketingový výzkum, dotazník, konopné vlákno, zpracování, pěstování

Annotation

This bachelor thesis is focused on cannabis, market analysis, production and processing of fibers.

The theoretical part is the research of the history of cannabis, the existing knowledge in the processing, production and use of cannabis as a raw material for textile and non-textile applications.

The practical part is focused on the mapping companies engaged in growing and processing cannabis fiber that are operating in the domestic market. Then there is an evaluation of the information obtained from these companies.

The conclusion of this bachelor theses is focused on the economic evaluation of the advantages and the disadvantages of processing cannabis fiber and the given issue.

Key words: Cannabis, marketing research, a questionnaire, cannabis fiber, growing

Obsah

1	Úvod.....	- 12 -
2	Literární průzkum	- 14 -
2.1	Vědecká klasifikace:.....	- 15 -
2.2	Druhy konopí	- 18 -
2.2.1	Konopí seté.....	- 18 -
2.2.2	Konopí indické	- 18 -
2.2.3	Konopí plané - rumištní	- 19 -
2.3	Vlastnosti konopí	- 19 -
2.3.1	Délka.....	- 19 -
2.3.2	Pevnost.....	- 19 -
2.3.3	Pružnost.....	- 19 -
2.3.4	Jemnost	- 20 -
2.3.5	Omak	- 20 -
2.3.6	Barva.....	- 20 -
2.3.7	Čistota.....	- 20 -
2.3.8	Lesk.....	- 21 -
2.3.9	Navlhavost.....	- 21 -
2.4	Historie Konopí	- 21 -
2.4.1	Historie konopí v českých zemích.....	- 23 -
2.5	Pěstování konopí setého	- 23 -
2.6	Zpracování konopí	- 23 -
2.7	Mechanické zpracování konopných stonků	- 25 -
2.7.1	Předení konopí	- 26 -

2.7.2	Konopná vlákna v technických výrobcích	- 26 -
2.8	Výrobky z konopí	- 27 -
2.8.1	Potravina	- 27 -
2.8.2	Kosmetika	- 28 -
2.8.3	Krmivo a podestýlka pro zvířata	- 28 -
2.8.4	Zdroj paliva a energie	- 29 -
2.8.5	Papír.....	- 29 -
2.8.6	Textilie	- 29 -
2.8.7	Barvy, laky a tensidy	- 30 -
2.8.8	Plasty	- 31 -
2.8.9	Stavebnictví	- 31 -
2.9	Analýza sektoru konopí	- 32 -
2.9.1	Evropská unie	- 32 -
2.10	Osevní plochy v EU	- 32 -
2.10.1	Využití konopného vlákna v EU	- 33 -
2.10.2	Pěstování konopí setého v ČR	- 33 -
3	Marketingový výzkum.....	- 35 -
3.1	Proces marketingového výzkumu trhu.....	- 36 -
3.1.1	Definování problému výzkumu	- 36 -
3.1.2	Stanovení cíle výzkumu	- 36 -
3.1.3	Přehled existujících informací	- 36 -
3.1.4	Zhodnocení přínosu výzkumu	- 36 -
3.1.5	Návrh výzkumu.....	- 37 -
3.1.6	Výběr vzorku respondentů	- 37 -
3.1.7	Sběr dat	- 37 -
3.1.8	Analýza dat	- 37 -
3.1.9	Podání závěrečné zprávy výzkumného projektu	- 37 -

3.1.10	Marketingová rozhodnutí.....	- 37 -
3.2	Sekundární výzkum pěstitelů a zpracovatelů kopného vlákna	- 38 -
3.2.1	Pěstitelé a zpracovatelé technického konopí na území České republiky“	- 38 -
3.2.2	Tírny konopí.....	- 38 -
3.2.3	Přádelny, tkalcovny, úpravny a konfekční provozy	- 39 -
3.2.4	Ostatní zpracovatelé.....	- 40 -
3.3	Primární výzkum zpracovatelů konopí	- 42 -
3.4	Analýza dotazníku pro firmy	- 42 -
3.5	Analýza dotazníku pro spotřebitele.....	- 47 -
4	Vyhodnocení zpracování konopných vláken.....	- 49 -
5	Závěr.....	- 52 -
6	Použitá Literatura.....	- 53 -
6.1	Použité obrázky:	- 54 -
7	Příloha	- 55 -
7.1	Příloha č.1: Dotazník pro firmy	- 55 -
7.2	Příloha č.2: Dotazník pro spotřebitele.....	- 57 -

1 Úvod

Rostlina, zvaná konopí, je známa již několik tisíc let. První dochované záznamy pocházejí ze staré Babylonie. Lidé ovšem rychle našli pro konopí všestranné uplatnění, a tak se stalo velice uznávanou plodinou. Své využití nacházelo z počátku při výrobě sítí, lan a jiných textilií jako krmivo pro zvířata a následně i jako potravina. Jak se postupem času civilizace vyvíjela, našlo své uplatnění také jako papír, plast, zdroj paliva či energie nebo například v kosmetickém průmyslu. Nízké náklady na pěstování oproti jiným plodinám v poměru s vysokou kvalitou, zapříčinili, že konopí zaznamenalo ve své historii rychlý rozmach takřka po celém světě. Ve snaze povzbudit farmáře k ještě většímu pěstování konopí, stalo se dokonce v Americe od 17. Století do počátku 19. století legálním platidlem (penězi).

V té době a při tak silné oblibě vše nasvědčovalo tomu, že konopí mělo, má a bude mít v každé zemi své silné postavení. Bohužel, se tomu tak nestalo, a tato rostlina byla vypuzena, zapomenuta a dokonce zakázána.

Co vedlo k tomuto dramatickému zvratu? Na tuto otázku není jednoznačná odpověď, existuje hned několik faktorů, které se úpadku konopí významně podepsaly. Jde o souhru legislativních opatření a postupů, mýtů a dezinformovanosti, které se na popularitě této rostliny významně odrazily. Jednou z nejdůležitějších událostí v tomto směru byla masivní kampaň proti konopí, jenž propukla v Americe, a ve které bylo poukázáno na látku THC. Tato látka se nachází v konopí a má psychotropní účinky. Z užitkové rostliny, byla rázem „vytvořena“ rostlina, která nesla název „zabiják mládeže“ či „droga zabiják“. Tuto Americkou cestu posléze následovalo mnoho států světa. To vedlo v očích veřejnosti téměř až k nesnášenlivosti konopí a dokonce k zákazu pěstování této plodiny ve velké spoustě států.

Přestože v posledních letech došlo ke snížení obsahu THC v konopí, a pěstování tzv. technického konopí, téměř každý z nás má již konopí ve svém povědomí zapsané jako „zakázanou látku“, jako drogu. Málokdo z nás si dnes uvědomuje, jak důležité konopí v historii bylo a jak důležité by při plném využití jeho potenciálu mohlo být dnes.

V teoretické části bakalářské bylo mou snahou seznámit s konopím jako užitnou plodinou, částečně zmapovat jeho historii ať v Českých zemích či ve světě, zjistit způsoby jeho pěstování a zpracování a poukázat na možnosti jeho využití v textilním i netextilním odvětví. Praktická část byla zasvěcena výzkumu tuzemského trhu pěstitelů a zpracovatelů konopných vláken. Po získání všech důležitých informací bylo v závěru práce možné věnovat se ekonomickému vyhodnocení výhod a nevýhod zpracování a pěstování konopných vláken a také zhodnocení dané problematiky.

Teoretická část

2 Literární průzkum

Konopí seté (*Cannabis sativa* L.)

Konopí seté, je teplomilná bylina pocházející ze střední Asie. Patří do čeledi konopovitých, jenž v sobě zahrnuje zmiňované konopí seté, obr.č.1 a také chmel otáčivý (*Humulus lupulus* L.) Kulturní druh se tradičně užívá jako olejní a rostlina přadná, a lze jej zařadit i mezi energetické plodiny. [1]

Konopí je nenáročné na živiny a středně náročné na vodu a je také velmi dobrou předplodinou. Hnojení a dobrý přísun vody, zejména v růstovém stádiu, může i několikanásobně zvýšit výnos. Běžně se seje od půli dubna do půli května. V dřívějších dobách se konopí pěstovalo kombinovaně, to znamená, že se pěstovalo jak pro semeno obr.č.2-3, tak i pro vlákno zároveň. To se však později, z důvodu dvoudomosti této rostliny a s tím spojené odlišnosti zrání samčích i samičích rostlin, ukázalo jako nevýhodné. Sklizeň konopí bývá problematická, vláknité a dosti vysoké rostliny často ucpávají stroje. Je vhodné sklízet před dozráním všech semen (obr.č.2 a obr.č.3), jinak jsou velké ztráty. Pěstování a sklizeň konopí na vlákno je ještě obtížnější a vyžaduje speciální techniku. [1]

Konopí je dvoudomou kulturou: rostliny samčí na obr. č.4, tzv. poskonné, mají prašníky (seskupeny) v úžlabních latách, rostliny samičí na obr. č.5, nebo li hlavaté mají pestíky (směsnány) v úžlabních klubkách. Po opylení větrem se z pestíkových kvítků vyvíjejí nažky – semena. [2]

Podle semene a v prvním období vegetace není možné u konopí rozpoznat pohlaví. Teprve několik týdnů před zakvétáním jsou odlišnosti vidět především v tom, že rostliny samčí jsou vyšší, a tento rozdíl v délce stonků zůstává až do sklizně. Rostliny poskonné se od hlavatých liší stonkem, který je štíhlejší a jemnější a má delší internodia, tedy části stonku, mezi kterými vyrůstají listy. Zřetelněji se rostliny samčí již z dálky odlišují typickým, řídkým, málolistým květenstvím. Rostliny samičí jsou robustnější, asi o 5-8 % kratší a mají husté, bohatě olistěné květenství. Podle počtu je v normálním porostu asi 53% rostlin hlavatých a 47% poskonných.

Váha sklizně je však větší u rostlin hlavatých než u rostlin poskonných, rostliny poskonné ovšem obsahují větší množství vláken. [2]

Velkou nevýhodou dvoudomosti konopí je nestejná doba zrání. Rozdíl činí 4-6 týdnů.

Z hlediska hospodářského je u konopí nejcennější částí rostliny stonek, jelikož obsahuje svazky vláken, pro něž se konopí hlavně pěstuje. Hlavní částí stonku jsou lýko, dřevo a dřev.

2.1 Vědecká klasifikace:

Říše: rostliny (*Plantae*)

Podříše: cévnaté rostliny (*Tracheobionta*)

Oddělení: krytosemenné (*Magnoliophyta*)

Třída: vyšší dvouděložné (*Rosopsida*)

Řád: růžotvaré (*Rosales*)

Čeleď: konopovité (*Cannabaceae*)

Rod: konopí (*Cannabis*)

Druh: konopí seté (*Cannabis sativa*) [1]



Obr.1: Konopí seté [1]



Obr.2: Konopí seté, semeno neloupané [1]



Obr.3: Konopí seté, semeno loupané [1]

Konopí – přírodní rostlinné lýkové vlákno

Konopí patří do skupiny lýkových vláken. Jsou to vlákna mnohobuněčná, skládající se z řady elementárních vláken. Všechna lýková vlákna (len, konopí, juta, ramie, kopřiva...atd.) mají podobné složení:

Celulóza 65 -85 %

Popeloviny 1- 5 %

Tuky, vosky 2-4%

Pektiny, hemicelulózy 2-10%

Lignin 1- 20%

Vlhkost 10% [3]

Lýková vlákna mají mimo jiné podobný mikroskopický vzhled a podobné vlastnosti. Patří mezi ně především malá tažnost, jsou odolná vůči působení sladké i slané vody, obtížně bělitelná a barvitelná a jsou to také vlákna velice pevná (za mokra se jejich pevnost zvyšuje). [3]



Obr.č.4 Rostlina samičí [2]



Obr.č.5 rostlina samčí [2]

2.2 Druhy konopí

Konopí se dělí na tři základní druhy:

2.2.1 Konopí seté

Konopí seté, jednoletá dvoudomá rostlina dorůstající výšky od 0,8 do 2m. Při jejím růstu vytváří 7 - 15 internodií a bývá více či méně rozvětvená. Listy jsou dlouze řapíkaté a mají typický pilovitý okraj. Konopí seté (*Cannabis sativa* L.) je nejrozšířenějším druhem konopí a zahrnuje tři rozdílné poddruhy: [4]

2.2.1.1 Konopí severní

Jde o jednoletý plevel s krátkou vegetační dobou 50 až 80 dní, je typické nízkým, silně větveným stonkem s krátkými internodií, menšími listy a drobným plodem. Dosahuje výšky do 80 cm a proto je málo výnosné. Je nenáročný na půdu a klima a velmi dobře odolává chorobám a škůdcům. [4]

2.2.1.2 Konopí jižní - dlouhé

Konopí jižní zpravidla dosahuje výšky až do 4 metrů s méně se větvícím stonkem a většími listy. Oproti planým formám má větší semeno. Vegetační doba až 180 dnů. Tento poddruh konopí setého má vyšší nároky na pěstování a nižší odolnost proti chorobám. Je však hospodářsky významné a poskytuje vysoké výnosy velice jemného vlákna. [4]

2.2.1.3 Konopí středoruské

Středně rané, vegetační doba této odrůdy konopí je 80- 120 dnů. Dosahuje výšky kolem 2 metrů. Je hospodářsky významné a poskytuje středně vysoký, až vysoký vynos stonku a semene.

2.2.2 Konopí indické

Konopí indické je dalším druhem konopí. Je to dvoudomá jednoletá rostlina dorůstající výšky 1 - 1,8 m. Od konopí setého se liší převážně tím, že stonek je intenzivně rozdvojen a větví se již od spodu, přičemž bývá hustě olistěn. Tento druh konopí dosahuje bohatého květenství a pěstuje se nejčastěji v Indii, Afghánistánu, Iránu, Turecku, Sýrii a severní Africe pro výrobu hašiše z omamných látek, které jsou obsažené z velké části v pryskyřici samičího květenství. [4]

2.2.3 Konopí plané - rumištní

Systematika zařazuje ke dvěma výše zmíněným druhům také konopí rumištní. Jde o jednoletý plevel, jeho rostliny jsou velmi malé (60 cm), s tenkým, slabým, téměř se nevětvícím stonkem, a i když tyto rostliny nemají příliš bohaté olistění, jejich listy jsou poměrně husté a velké. Tento druh plevelu neobsahuje nikterak významné množství omamných látek, je nenáročný na půdu a klima. Dobře odolává škůdcům a chorobám. [4]

2.3 Vlastnosti konopí

Tak jako u všech ostatních druhů textilních vláken, je jakost konopí posuzována podle délky, pevnosti, pružnosti, jemnosti, omaku, barvy, lesku, čistoty a dalších parametrů. Podle toho, kterými z těchto vlastností vyniká, se posuzuje jeho spřadatelnou a praktická využitelnost.

2.3.1 Délka

Délka konopných vláken, jmenovitě pak tzv. „technických vláken“, kolísá od 100 do 200 cm, výjimečně také 300 cm, této délky dosahují pouze některá vlákna česaného konopí, avšak větší část bývá pravidelně daleko kratší. U konopné koudelky, na niž připadá největší procento vytažených vláken, se délka pohybuje kolem 20 cm. Délka elementárních vláken kolísá mezi 5 – 55 mm. [5]

2.3.2 Pevnost

Pevnost jednoduchých buněčných vláken (elementárních vláken) v tahu daleko předčí pevnost vláken lnu, juty, hedvábí i vlny. Absolutní pevnost elementárních vláken kolísá mezi 25 až 80g, specifická pevnost od 45 do 83 kg/mm². [5]

2.3.3 Pružnost

Pružnost konopných vláken je asi o 25% menší a odpor v krutu (odpor proti krutu nebo ukroucení okolo podélné osy vláken) dokonce o 75% nižší než u bavlny. Naproti tomu v poměru k pružnosti lněných vláken je pružnost konopí o něco příznivější.

Pevnost konopného vlákna, která za sucha dosahuje až 690 mN/tex, je v celkovém průměru vyšší než u lnu a za mokra se může zvýšit až o 20%. Ze všech přírodních vláken konopí nejlépe odolává proti povětrnostním vlivům. [5]

2.3.4 Jemnost

Jemnost jednoduchých vláken konopí se pohybuje od 15 μm – 50 μm . Konopná vlákna technická jsou nejen mnohem hrubší než vlákna ostatních rostlinných průdelnických surovin (zejména pak lnu a bavlny), ale i kolísavost tloušťky je mnohem větší, proto je lze použít na výrobu oděvních a prádlových látek. Konečná jemnost technických vláken konopí závisí ve velké míře na důkladném mnutí a valchování. [5]

2.3.5 Omak

Omak konopných vláken, závisející na měkkosti, jemnosti a čistotě suroviny, nebývá ani po pečlivém zpracování a zušlechťování valný, protože vlákna konopí jsou poněkud zdřevnatělá a proto tvrdá. [5]

2.3.6 Barva

Barva kvalitních vláken konopí je světlá, plavá či lehce do šeda, případně šedostříbrná. Čím tmavší je barva vláken, tím nižší je hodnota materiálu. Přemočené konopí je nahnědlé nebo šedavé, nedomočené pak nazelenalé. [5]

2.3.7 Čistota

Čistota konopí, která je závislá na pečlivém a dokonalém mnutí a vochlování surových vláken, je jednou z nejdůležitějších podmínek příznivé spřadatelnosti do jemných přízí, jichž se používá ke tkaní konopných prostěradel, utěrek i jiných tkanin. [5]

2.3.8 Lesk

Lesk zdravého konopí, získaného ze stonků sklizených v pravý čas, je hedvábitě nevтіravý. Zdravý lesk vláken osvěžuje i zjasňuje barvu. [5]

2.3.9 Navlhavost

Navlhavost konopných vláken na vzduchu dosahuje asi 15 %. Proti vlivům atmosférické vlhkosti je konopí velmi odolné. Proto se s výhodou používá na výrobu plachet, provazů a lan, vystaveným účinkům deště, vlhka, mořské vody a pod.

Je také třeba zdůraznit, že u všech lýkových přadných rostlin (lnu, konopí, ramie atd.) je kvalita vlákna nejlepší jen v určitém stupni technické zralosti rostliny. Po uplynutí této doby, jestliže se rostlina nechá i nadále v porostu, jakost vlákna pozvolna klesá. Je to následkem zmenšování obsahu čisté buničiny, která je hlavní částí konopného vlákna. Doba sklizně konopí má mimořádný vliv na výnos a kvalitu vlákna a ovlivňuje následné zpracování stonků. [5]

2.4 Historie Konopí

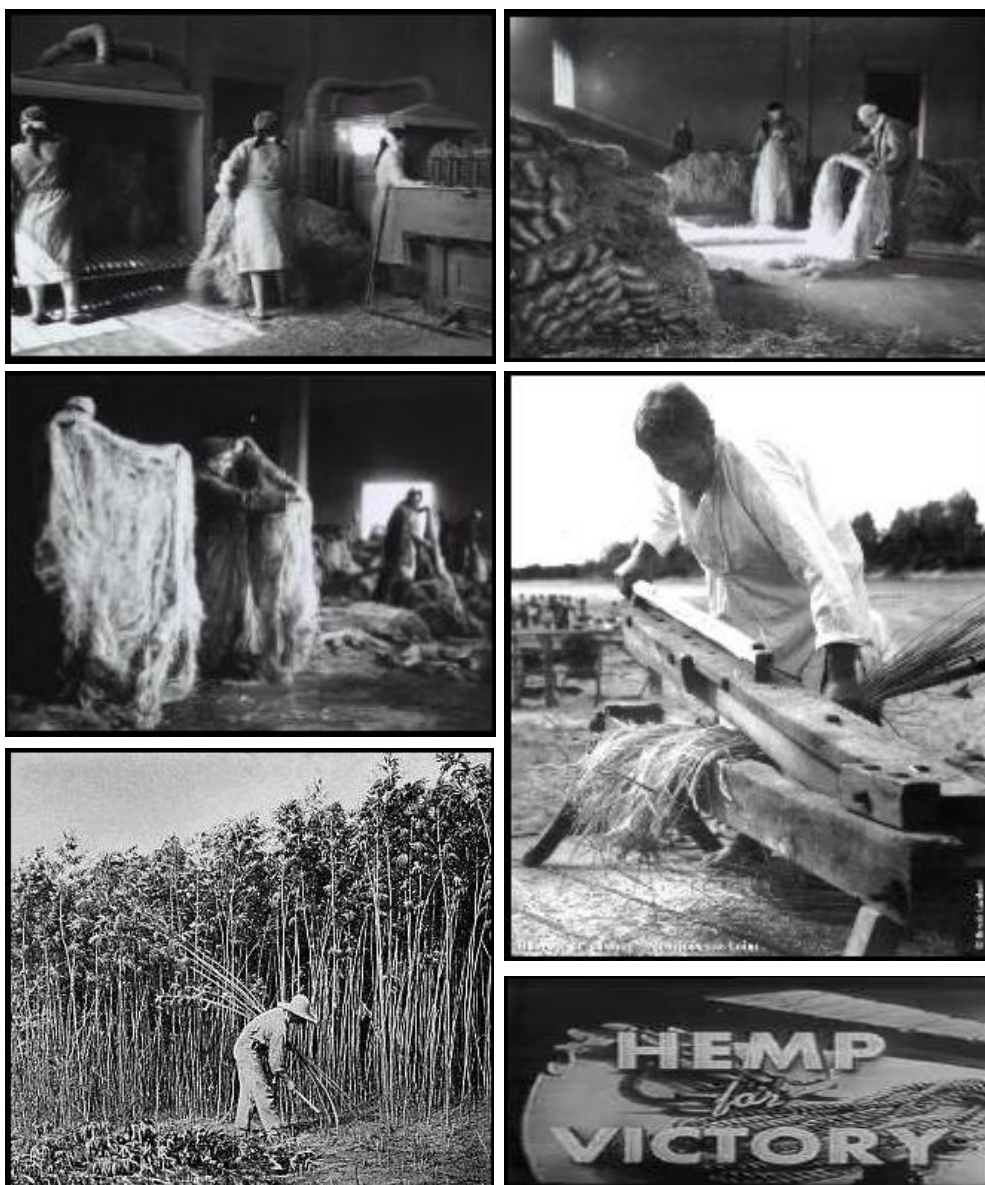
Není přesně známo, kdy se člověk s konopím poprvé setkal. Lze se ovšem domnívat, že to bylo v neolitu, mladší době kamenné. Nejstarší dochované údaje o používání konopí pocházejí z doby před sedmi tisíci lety ve staré Babylonii. Prvenství za největší rozvoj v pěstování i všestranném využívání konopí v dějinách však patří Číně. První zmínka o kulturním využití této rostliny pochází ze staré neolitické civilizace, jež se vyskytla v údolí Žluté řeky před šesti a půl tisíci lety. [6]

Z dlouhých a pevných konopných vláken, se v této době vyráběly sítě, jimiž lidé lovíli ryby a zvěř, odívali se do oděvů vyrobených z konopných vláken a i ve svých prvních strojích používali konopná lana. Cenné vlákno se ze stonku konopí získávalo poměrně snadnými, postupně se vyvíjejícími technologiemi, při nichž se stvol za máčení rozložil. Na souboru obrázků č.6 je zachyceno sklizení a zpracování konopných vláken tak, jak se provádělo v historii. [6]

Číňané ovšem využívali i jiné části rostliny než pouze konopná vlákna. Společně s rýží, ječmenem, pšenicí a sójou byla semena konopí nejstarším používaným zrním. Tyto semena se také přidávala do obětních nádob, které byly nalezeny v hrobkách pro potřeby posmrtného života. Konopí bylo také do 1. až 2. století př.n.l. používáno jako potravina, poté bylo

nahrazeno chutnějšími a produktivnějšími obilninami. Mezitím co Čína konopí již dávno znala, do Indie a Středomoří se teprve dostávalo prostřednictvím obchodu s kočovnými kmeny Árijců, Mongolů a Skytů, které v neolitu s Čínou sousedily.[6]

Do Evropských zemí přinesli konopí severní cestou Skytové. Až do nedávna se zde marihuana nikdy intenzivně nekouřila, ovšem konopné vlákno se na nějaký čas stalo hlavní plodinou v historii téměř každé země v Evropě, nejprve se domestikovalo v Norsku, Anglii, a Švédsku a posléze v Řecku a Římě, kde se používala hlavně konopná lana a plachty. [6]



Obr. č. 6 Sklizení a zpracování konopných vláken v historii [3]

2.4.1 Historie konopí v českých zemích

V Českých zemích bylo konopí využíváno od středověku. Pro výrobu provazů i látek do domácností, ze semen se krmily hospodářská zvířata, lisoval se z nich lahodný potravinářský olej a také skvěle posloužily při vaření polévek. Začátkem 20. Století, kdy byl uvolněn světový obchod, zaujal místo domácí produkce zahraniční, průmyslově pěstovaný dovoz. Pokus o průmyslové pěstování konopí skončil v padesátých letech a všechna Česká produkce byla přesunuta na Slovensko. [7]

2.5 Pěstování konopí setého

Co se týče požadavků konopí na polohu, klima a půdu, je třeba zdůraznit, že tato rostlina, jako rostlina teplomilná, miluje teplé a suché podnebí. Vyžaduje půdu hlubokou, humusní, kyprou. V těchto podmínkách poskytuje nejvyšší výnosy na vlákna, tak i semeno. (Pěstuje li se pouze na vlákno, daří se konopí i v jiných oblastech, zejména ve všech nižších polohách.) Velmi vhodné jsou pro konopí oblasti, kde v prvním období jeho vývoje jsou častější teplé deště a parné počasí. Deště, které přicházejí v době květu, působí velmi nepříznivě na opylování a výnos semen. [2]

Nejvhodnější pro konopí jsou půdy bohaté na živiny, naopak nevhodné jsou půdy horské, písčité a kamenité. Pokud se týče vhodnosti půdy pro jednotlivé typy konopí, je třeba poznamenat, že čím je rostlina větší a má delší vegetační dobu, je náročnější na klima a půdu a vyžaduje intensivnější hnojení. Konopí může být pěstováno po několik let na témž místě a dává dobré výnosy za předpokladu, že pozemek není zamořen škůdci a chorobami. [2]

2.6 Zpracování konopí

Technologie sklizně probíhá následujícím způsobem:

Sklizeň, zachycená na obr.č.7, se provádí ideálně v čase, kdy dosáhne samčí květenství svého plného květu. Konopné rostliny jsou sečeny speciálním sklízecím strojem a souběžně při tom je stonek dělen na kratší úseky 50 – 60 cm. Zkrácené stonky pak prochází mačkácími válci a jsou ukládány na širší řádek. Aby se takto zkrácené stonky neznečišťovali půdou, je nutné při sečení nechat delší strniště cca 15 centimetrů, poté se stonky nechají vyschnout na strništi a

lépe tak proschnou. Zasychání stonku je také urychleno již samotným jeho narušením, právě zmiňovanými mačkáacími válci. [8]

Následně je stonek obracen obracečem, tato operace probíhá přibližně po dobu 10 - 14 dnů v intervalech 3 – 4 dnů (záleží na průběhu počasí), vlhkost stonku by měla klesnout na 15 – 20 % [8]

Dalším krokem je tzv. „máčení stonku rosou“, nebo tzv. „polní máčení“, to znamená, že stonek je ponechán na poli, kde je vystaven působení deště, rosy a venkovnímu klimatu. Pomocí bakterií se odbourávají tmelící substance ve stonku, uvolňuje se vlákno od dřevnaté části (podobně jako rosení lnu). Stonek je nutné na poli obracet, aby byl průběh procesu co nejvíce rovnoměrný a probíhal rychleji, také při obracení opadají ze stonků nežádoucí zaslhlé listy. Při obracení by měl být stonek nadzvedáván a provzdušňován, aby došlo k jeho co možná nejmenšímu znečištění. Délka procesu je závislá na počasí, přibližně však trvá 4-5 týdnů a kontroluje se zkouškou urosení. „Polní máčení“ je ukončeno v momentě, kdy při promnutí stonku v rukou, dojde ke snadnému oddělení vyroseného vlákna od pazdeří. Stonek je nutné pak urychleně sebrat, aby nedocházelo k přerosení a snížení pevnosti vlákna. Než začneme stonek lisovat, je nutné jej obrátit a nechat důkladně proschnout, aby vlhkost při lisování byla mezi 11. až 15. procenty. Na závěr celého „polního máčení“ a při sběru vyroseného stonku, dochází k částečnému opadání pazdeří, které následně působí na poli jako hnojivo. Stonek se posléze lisuje do obřích kulatých nebo hranatých balíků, záleží na požadavcích odběratele a také vybavení přijímací linky zpracovatele. Takto slisovaný stonek je pak mechanicky nakládán a před zpracováním prozatímně uložen v zakrytém skladovacím prostoru u pěstitele nebo rovnou přepravován ke zpracovateli. Stonek se dále zpracovává na upravených tírenských dílnách. [8]



Obr.č.7, Sklizeň konopí [4]

2.7 Mechanické zpracování konopných stonků

Vymáčené a odležené konopné stonky i konopná koudel se zpracovávají na vlákno na třepací turbíně. Třepací turbína na konopné stonky se podobá třepací turbíně na lněné stonky. Samotnému zpracování na turbíně předchází připravení stonků na lamače, která nahradí vyčesávání, urovnávání a kalandrování před třepáním. Výdejnost a kvalita vlákna závisí na správném vylámaní na lamače. Lamačka má dvanáct párů rýhovaných válců, kterými se dřevovina ve stonkách přeláme. Samotná třepací turbína se skládá z nakládacího dopravníku, třepacího agregátu, dopravníku na odvážení surové koudel a pazdeří a vyčesávacího stroje se šikmým dopravníkem. Třepací agregát, který je součástí turbíny, se skládá ze dvou částí, a to z třepací části na koncovou část stonků a třepací části na kořenovou část stonků. Vytřepané vlákno se třídí a ukládá, musí se upravit, vyrovnat a vytřídit podle délky, barvy a čistoty. [2]

V současné době se koncepce prvotního tírenského zpracování mění, a je postavena na nových technologiích, které se k nám dostaly ze západních zemí. Tyto technologie by se začlenily do tírenských provozů jako představná linka pro koudelové systémy. Tím by se dosáhlo tolik požadovaného snížení investičních nákladů na zpracování konopí a navíc by tak byly využity i volné kapacity lnářských tíren. Nové technologie na zpracování konopí také neuvažují o ponechání máčení suroviny, ale předpokládá se již pouze uvolňování konopného vlákna pomocí rosení na poli. Zatím jsou tyto technologie pouze ve stádiu pokusů a příprav a čekají, až je budou zpracovatelské závody ochotny využít. [2]

2.7.1 Předení konopí

Předení konopného vlákna je obdobné jako předení lnu, a můžeme jej rozdělit na tyto úkony:

- ✓ Příprava vláken na vyčesávání
- ✓ Česání na vyčesávacím stroji
- ✓ Vytvoření pramene z vyčesaného vlákna
- ✓ Protahování pramene na protahovacích strojích
- ✓ Vytváření předpříze na předpřádacích strojích
- ✓ Předení na dopřádacích strojích [2]

Předení koudelovým způsobem, má tyto fáze:

- ✓ Mykání koudele na hrubém a jemném mykacím stroji
- ✓ Vyrovnávání pramenů na protahovacím stroji
- ✓ Vytváření předpříze na předpřádacím stroji
- ✓ Dopřádání [2]

2.7.2 Konopná vlákna v technických výrobcích

. Velká většina konopných vláken obr.č.8, ve světě a v Evropě prakticky celá sklizeň se v současné době zpracovává na součásti nebo příměs různých technických výrobků. V Evropě se například v roce 2006 použilo (patřičně připravených 23.000 tun) konopných vláken z 66 % na speciální papír, 20 % na izolační materiál, 12 % na netkané textilie, 2 % na ostatní výrobky. [9]



Obr.č.8 Stonek konopí a náhled na vlákna [4]

2.8 Výrobky z konopí

Konopí má velice široké využití a dají se z něj vyrábět nejrůznější produkty, podle toho jakou část rostliny použijeme a zpracujeme.

2.8.1 Potravina

Konopí může sloužit jako potravina s poměrně širokým využitím. V konopných semenech, která obsahují konopný olej, jsou zastoupeny všechny esenciální aminokyseliny (včetně 8 aminokyselin, které si lidské tělo samo nedovede vytvořit) Jediná hrst konopných semen stačí na pokrytí potřeby proteinů a mastných kyselin dospělého člověka na den. Konopná semínka lze přidávat do salátů nebo z nich vyrábět různé druhy potravin jako je například mouka, pečivo, neživočišné mléko, sýry a pomazánky, müsli tyčinky, těstoviny, jedlý olej či margarín. Konopné bílkoviny jsou navíc ve formě a v přibližně stejných proporcích, v jakých se vyskytují v lidské krevní plazmě. Z listu a květu lze připravovat nápoje (čaj, pivo, víno a destiláty) a jídla na stovky způsobů. [10]

2.8.2 Kosmetika

Konopný olej má na naši pokožku a vlasy podobné účinky jako avokádový či mandlový olej, je tedy velice vhodný pro kosmetiku a navíc zvyšuje příznivé účinky jiných látek. [10]

Kosmetické přípravky z konopí udržují pleť pružnou a jemnou a vlasy jsou po jejich použití silné a lesklé. Z konopí se vyrábí velká škála kosmetických produktů přes masážní oleje, po šampony, krémy, masti, balzámy, čistící pleťové vody, krémy, tělová mýdla až po parfémy. Většina těchto výrobků se vyznačuje výbornou roztíratelností. Přípravky pro denní hygienu, obsahující olej z konopných semínek, také chrání pokožku před nežádoucím vysoušením, předčasnou tvorbou vrásek a před silným slunečním zářením, navíc napomáhají při léčení kožních onemocnění jako je lupénka, ekzém, lupy a další. [10]



Obr.č.9 Kosmetika

2.8.3 Krmivo a podestýlka pro zvířata

Konopná semena, slouží už pradávna jako krmivo pro především exotické ptactvo. Jsou známá pod názvem „ptačí zob“ či „semenec“. Údajně se ptáci, kteří byli krmeni konopnými semeny, dožívají o 20 % vyššího věku než průměrní jedinci. Bylo také dokázáno, že pokud byla slepicím do jejich běžné stravy přidávána konopná semena, kladly tyto slepice větší a na živiny bohatší vejce. Konopí se také již několik staletí využívá jako podestýlka pro zvířata. Vysoký podíl obsahu celulózy je důvodem, že je vysoce savé (obdobně jako sláma). Právě tato vlastnost je důvodem, proč je chovateli velmi ceněné a často využívané nejen v koňských stájích, ale také u dalších zemědělských zvířat. [10]

2.8.4 Zdroj paliva a energie

Stonky konopí stejně jako například stromy, obsahují dřevitou část- rostlinou buničinu, kterou lze použít k výrobě biomasových paliv, benzínu či dřevěného uhlí. Takto vytvořená biomasa je dvakrát výhřevnější než hnědé uhlí a to při nižším obsahu popelovin. Nelze opomenout ani možné využití olej ze semen, jenž lze zpracovat na motorové palivo (k vytápění, na vaření, pálení v lampách, k pohonu motoru). Velké pozitivum těchto paliv je v tom, že mají téměř nulový obsah síry a znečišťujících látek, které bývají běžně obsažené v ropě, při jejich spalování tedy není narušováno životní prostředí. [10]

2.8.5 Papír

Konopí nachází uplatnění také při výrobě papíru, který tak lze vyrábět ekologickou cestou, a tím pádem nedochází k likvidaci lesů. Konopí jako průmyslová surovina dokáže z jednoho hektaru poskytnout stejné množství vlákniny jako čtyři hektary lesa, přičemž je také důležité pomyslet nato, jak dlouho roste konopí a jak dlouho musí růst les. Pokud by se civilizace zaměřila na výrobu papíru z konopí, bylo by možné alespoň částečně zamezit masivnímu kácení lesů a tím pádem alespoň částečně zabránit ve zhoršování se životního prostředí. Z konopí je možné vyrábět různé druhy papíru a kartonu, které mají navíc lepšími vlastnosti, než papíry vyrobené ze dřeva. Za zmínku určitě stojí delší trvanlivost a lepší odolnost. Papíry z konopí jsou také přirozeně pružné a částečně odolné vůči vlhku. [10]

2.8.6 Textilie

Konopné tkaniny jsou velice odolné vůči horku, skvěle sají vlhkost, zadržují 95-100 % UV záření, jsou velmi pevné a odolné vůči hnilobě, proto se využívá hlavně k výrobě tkanin, které jsou vystaveny účinku povětrnostních vlivů a vody. Jde především o krycí plachty, hadice, koberce, stanové dílce, provazy, lana obr.č.8 apod. Z dlouhých vláken konopí je však možné utkat také látku tenčí a přitom pevnější než z bavlny, a podobnou spíše látkám ze lnu nebo surovému hedvábí (spodní prádlo, kapesníky). Z tohoto důvodu již s konopnými textiliemi řada světových oděvních salonů pracuje. Na oděvy z konopí obr.č.9, nevzniká alergie (na rozdíl od syntetických hmot). Z konopných tkanin se vyrábí i obuv a vlákno je možné výhodně přidávat do směsi s bavlnou, hedvábím, lnem apod. Z konopí vznikají průmyslové textilie a oděvy, které lze bez problémů prát v automatických pračkách a sušit v sušičkách. [10]



Obr.č.10 konopná lana



Obr.č.11 Oděvy vyrobené z konopných vláken

Konopí navíc disponuje některými vlastnostmi lepšími než například bavlna. Konopné vlákno je dlouhé, přičemž je nepoměrně pevnější (asi 8x) a trvanlivější (asi 4x) než vlákno bavlny. Navíc tkaniny z konopí mají přirozený lesk, jsou teplejší a dokáže efektivně vstřebávat vlhkost. Jsou tak vhodné pro výrobu ručníků, plen a oblečení pro kojence. Bavlna však má oproti konopí ještě další velkou nevýhodu. Bavlna totiž není natolik odolná proti škůdcům a chorobám, a tak se při jejím pěstování spotřebuje větší množství pesticidů, než při pěstování konopí. [10]

2.8.7 Barvy, laky a tenzidy

Konopné semeno s poměrně vysokým obsahem oleje, až 35 %, je možné také použít k výrobě laků a fermezí. Konopný olej byl přidáván do nátěru k urychlení schnutí a lakovalo se jím dřevo. Používal se i k přípravě tiskařských barev, a i v dnešní době se z něj vyrábí netoxická barviva.

Z konopného oleje je možné získat tenzidy. Jsou to aktivní látky, které snižují povrchové napětí a používají se při praní. Tyto tenzidy jsou ovšem nestálé a do týdne se zcela rozloží. [10]

2.8.8 Plasty

Mnoho lidí překvapí, že z konopí lze také vyrábět umělé hmoty nebo je alespoň konopím nahradit. Umělé hmoty se totiž vyrábí z uhlovodíků obsažených v ropě, a jelikož i konopné rostliny obsahují uhlovodíky, je možné této skutečnosti využít právě k tomuto. Příkladem toho je i automobil sestrojený v roce 1937 Henry Fordem, jenž byl ze 70 % z plastické hmoty z konopných polymerů a navíc byl poháněn energií z (konopné) biomasy. [10]

Bohužel v témže roce vstoupily v USA v platnost omezující daňová opatření, která měla za následek konec pěstování konopí na tomto území. Navíc recyklovatelné plasty na konopné bázi jsou v přírodě lehce rozložitelné, čehož lze využít například při výrobě jednorázového nádobí, které se vyrábí z krátkých vláken konopí, a toto jednorázové nádobí se na rozdíl polystyrénového v přírodě volně rozloží. Z krátkých vláken lze také vytvářet celofánový obalový materiál. [10]

2.8.9 Stavebnictví

Ač se to na první pohled nezdá, rostlina může být také vynikajícím stavebním materiálem (od stavebního řeziva po překližku a dřevotřísku) navíc disponuje takovými vlastnostmi, že dřevo jako stavební materiál v ledasčem předčí. Z konopného vlákna je možné zhotovit desky „sendvičového typu“, které jsou několikrát ohebnější a pevnější než stejné desky vyrobené ze dřeva. Rozdrcené konopné stonky se používají jako stavební nebo izolační materiál. Konopná vlákna také našla své uplatnění jako skvělý izolant, náhražka skelné vaty. Po ošetření ohnivzdornou látkou se jednoduše nastříkají mezi stěny. Bezesporu velkou výhodou oproti skelné vatě je to, že izolace vyrobená z konopných vláken nedráždí plíce ani pokožku.

Zvápněním a slisováním konopných stonků, je možné zhotovit materiál sloužící jako náhražka betonu. Francouzská společnost Isochanvre si nechala stejnojmenný materiál z konopí patentovat. Výhodou tohoto materiálu je to, že je až sedmkrát lehčí a ohebnější a tím pádem lépe odolává přírodním podmínkám a kromě toho i lépe izoluje. Z tohoto materiálu je již v Evropě vybudováno na několik stovek domů. [10]

2.9 Analýza sektoru konopí

2.9.1 Evropská unie

Statistiky evropského trhu s konopným vláknem z hlediska objemu, jakosti a ceny nejsou oficiálně monitorovány a uveřejňovány. Monitorovány jsou pouze velikosti osevních ploch a sklizená množství konopných stonků. [11]

Zpracovaný konopný stonek v první zpracovatelské operaci, tedy konopné vlákno a pazdeří, je většinou evidován jako polotovar a záznamy o výdajnosti, kvalitě, užití, cenách a zákaznících jsou chráněny a pokládány za podniková tajemství. [11]

2.10 Osevní plochy v EU

Plocha, která byla v EU oseta konopnými rostlinami, se v posledních letech stabilizovala na cifře 10 000ha. Mezi převládající pěstitele patří Francie, Velká Británie, Německo a Polsko. Z dalších evropských zemí, které produkují konopí, je ještě třeba zmínit Ukrajinu a Rusko. V tabulce č.1, je znázorněna velikost osevní plochy ve čtyřech výše ze zmíněných zemích, od roku 2005 do roku 2010. [11]

Země	Velikost osevní plochy v ha				
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Německo	1 985	1 233	824	896	1 197
Francie	9 315	7 303	8 800	6 187	11 326
Velká Británie	1 274	1 671	0	1 362	307
Polsko	129	762	1 081	987	452

Tabulka č.1 plocha v ha osetá konopím v Evropských zemích [11]

2.10.1 Využití konopného vlákna v EU

V zemích EU má konopné vlákno velký potenciál ve svém využití. Je využíváno především pro svou schopnost nahrazovat ropné produkty ale také umělá vlákna, jejichž likvidace je s ohledem na životní prostředí stále více problémová. V současné době probíhá v Evropských výzkumných institucích optimalizace výroby, vyhodnocují se další možné užité vlastnosti konopí a také praktické testování konopných produktů.

Většina konopného vlákna, které je vypěstované v EU, slouží pouze k technickým účelům (na výrobu buničiny, zhotovení roun, filců apod. V oděvním průmyslu a pro výrobu textilu do interiérů se používá téměř vždy konopné vlákno, příze či tkanina dovezená ze zemí východní Evropy a Číny. Z dostupných záznamů o produkci lze odvodit, že pouze z jedné pětiny konopných vláken se vyrábí příze. [9] [11]

2.10.2 Pěstování konopí setého v ČR

Pěstování konopí setého, společně s jeho možným uplatněním pro textilní i netextilní využití, se v ČR začalo ověřovat od roku 1998. Jak je možné vidět v tabulce č.2. plochy oseté touto plodinou u nás do roku 2007 postupně narůstaly. Hlavním důvodem úbytku pěstitelských ploch je v první řadě ekonomická krize, avšak nemalý podíl na onom úbytku má i neschopnost a nekompetentnost některých lidí a postupů, což se projevilo chybami ve sklizni a následném zpracování technického vlákna. [11]

Plochy a produkce konopí setého v ČR												
Rok		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Osevní plocha	ha	129	29	91	115	307	156	1 155	1 538	518	228	130
Výnos semene při pěstování na semeno	t/ha	0,8	0,8	0,85	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	
Výnos stonku	t/ha	9	9	9,5	9	9	9	8,6	6	8	8	
Výnos vlákna	t/ha	2,25	2,25	2,35	1,55	1,45	1,5	1,9	1,8	1,6	1,6	
Výnos hmoty pro energetické využití	t/ha	10	10	10,5	10	10	8,5	9,5	8,5	6,5	7	

Tabulka č.2 plochy a produkce konopí setého v ČR [11]

2.10.2.1 Legislativní opatření vztahující se ke konopí

Od 1. ledna 1999 vstoupil v platnost zákon č. 167/98 „o návykových látkách“ týkající se pěstování konopí a máku. Zákon nedovoluje pěstovat odrůdy konopí, ve kterých by obsah THC (tetrahydrokanabinolů), což jsou látky způsobující psychotropní účinky, přesahoval 0,3 %. Zákon nařizuje všem osobám které pěstují konopí na ploše větší než 100m², aby tuto skutečnost ohlásili, a ukládá pokutu do výše až 1.mil korun, pokud by fyzická či právnická osoba uvedla při plnění této ohlašovací povinnosti nepravdivé, zkreslené či neúplné údaje. [12]

2.10.2.2 Podpůrné programy

Stejně jako v EU je pěstování konopí setého v ČR finančně podporováno. Dotace na pěstování je možné získat jak při pěstování konopí na vlákno, tak pěstujeme li jej na energetické využití. Bohužel výše podpory není srovnatelná se zeměmi Západní Evropy. Farmář v Rakousku je schopen vypěstovat konopné semínko a ještě ho k nám doveze za nižší cenu než je farmář u nás schopen vypěstovat. Francie má dotační podporu dokonce až 3x vyšší. Je tedy logické, že import konopných surovin do ČR tak několika násobně převyšuje vývoz. [11]

Praktická část

3 Marketingový výzkum

Marketingový výzkum je činnost zaměřená na systematické určování, sběr, analýzu a vyhodnocování informací odpovídajících určité marketingové situaci nebo problému, před kterým podnik stojí. Jedním z prvních faktorů, který musíme zvažovat a určit u každého marketingového výzkumu, je metoda výzkumu. [13]

Podle hloubky zkoumané problematiky můžeme v podstatě marketingový výzkum definovat jako:

- ✓ *explorační (předběžný)*
- ✓ *deskriptivní (popisný)*
- ✓ *kauzální a prognostický* [13]

Dále může být marketingový výzkum typu kvantitativního či kvalitativního. Kvantitativní výzkum spočívá ve zjištění četnosti určitého stavu, který má podobu číselného údaje. Výsledky jsou tudíž formulovány kvantitativně. Pro zjištění statisticky co nejpravdivějších a nejpresnějších výsledků je tato metoda realizována pomocí dotazování se vysokého počtu respondentů, nejčastěji pomocí písemného dotazníku či formou standardizovaného rozhovoru. Oproti tomu cílem kvalitativního výzkumu není množstevní vyjádření určitých informací, ale zjištění příčin, postojů, motivů a stanovisek dotazovaných, které navozují určitý stav. V tomto případě může být metodou získávání informací hloubkové interview, skupinové diskuze, tachyskopické zkoušky či různé psychologické metody. [13]

Podle zdrojů informací a způsobu jejich získání pak můžeme marketingový výzkum rozdělit na dva základní typy: sekundární výzkum a primární výzkum.

Sekundární výzkum je výzkum zaměřený na získávání, analýzu a vyhodnocení informací, které již existují, byly sesbírány za nějakým jiným účelem a někým jiným. Ten, kdo tyto informace používá, je v podstatě druhým – sekundárním uživatelem těchto dat. [13]

Primární výzkum je výzkum zaměřený na získávání, analýzu a vyhodnocování nových, konkrétních informací, týkajících se činnosti firmy nebo jejího okolí, potřebných pro řešení

určitého problému. Získané informace jsou specifické a odpovídají potřebám, pro které byly získány. Vzhledem k tomu že primární výzkum je prováděn přesně podle našich potřeb a jsme tedy prvotním uživatelem těchto získaných informací, nazývají se takto nabytá data jako primární. [13]

3.1 Proces marketingového výzkumu trhu

Proces marketingového výzkumu představuje postup, který se skládá z etapy samotné realizace. Aby byl marketingový výzkum nejefektivnější, je nutné dodržet co možná nejvíce z deseti bodů marketingového výzkumu nejlépe však všechny. [13]

3.1.1 Definování problému výzkumu

Primárním krokem marketingového výzkumu je zjištění problému který bude řešen a jeho výstižná definice. Znění problému by nemělo být příliš obecné ale naopak ani příliš detailní. [13]

3.1.2 Stanovení cíle výzkumu

Aby byl marketingový výzkum účinný, jeho účel by měl být dostatečně specifikován. Dobře a kvalitně zpracovaný cílový plán vypovídá o tom, čeho má výzkum docílit a za jakým účelem bude vykonáván. [14]

3.1.3 Přehled existujících informací

Tento bod má napomoci k úplnému ujasnění a celkovému seznámení s danou problematikou. Uvádí se souhrn již existujících informací, tzv. sekundárních. Následně je třeba si promyslet, které další informace budou pro výzkum nezbytné. Ty budou následně zjišťovány primárním výzkumem. [13]

3.1.4 Zhodnocení přínosu výzkumu

Zde jde převážně o ekonomické zhodnocení. Tento bod má napomoci k úplnému ujasnění a celkovému seznámení s danou problematikou. Uvádí se souhrn již existujících informací, tzv. sekundárních. [13]

3.1.5 Návrh výzkumu

Návrh výzkumu se zakládá v navržení postupu uskutečnění výzkumu. Jde především o určení metod výběru respondentů, velikosti vzorku, zvolení vhodného způsobu sběru dat a ve stanovení metody, kterou budou respondenti kontaktováni. Zahrnuje přípravu výzkumu po technické i finanční stránce a v neposlední řadě po stránce personální. [13]

3.1.6 Výběr vzorku respondentů

Pokud budeme při výzkumu potřebovat primární data, je nutné si ujasnit, od koho můžeme dostat nezbytné informace. Nejvhodnějším a také nejčastějším zdrojem informací bývají lidé (partneři, spotřebitelé, zákazníci) které lze obecně nazvat jako respondenty. [13]

3.1.7 Sběr dat

Sběr dat představuje další důležitou ne-li nejdůležitější část marketingového výzkumu. Může se jednat o data sekundární či primární. Sekundární data jsou nám většinou již k dispozici z jiných zdrojů, primární data získáváme pozorováním, experimentem nebo dotazováním. [14]

3.1.8 Analýza dat

Získané informace, data či odpovědi se posléze analyzují. Jsou tři metody analýzy dat, mezi něž patří vyhodnocování jedné proměnné, vyhodnocování dvou proměnných či vyhodnocování tří a více proměnných. [13]

3.1.9 Podání závěrečné zprávy výzkumného projektu

Závěrečná zpráva může mít podobu stručného komentáře k tabulkám či grafům, které tvoří výsledek výzkumu. Často je ale také ve tvaru obsáhlé zprávy. Bez ohledu na zvolený formát by měla být vyložena a prezentována srozumitelným způsobem, aby pracovník, který uskutečňuje následné rozhodnutí, mohl na dané výsledky vhodně reagovat. [13] [14]

3.1.10 Marketingová rozhodnutí

Posledním bodem úplného postupu marketingového výzkumu jsou individuální marketingová rozhodnutí, která vycházejí z výsledků marketingového výzkumu, tedy ze zhotovené závěrečné zprávy. [13]

3.2 Sekundární výzkum pěstitelů a zpracovatelů kopného vlákna

Prvním krokem při výzkumu trhu bylo zmapování a identifikace pěstitelů a zpracovatelů technického konopí. V tomto případě výzkum probíhal pomocí internetu a vyhledání aktuálních zpracovatelů konopného vlákna. Vyhledání pěstitelů konopí probíhalo telefonickou formou. Jak již bylo zmíněno každý pěstitel, jehož pěstitelská plocha konopí přesáhne více jak 100m², má ze zákona ohlašovací povinnost. Všechny dostupné informace uvádějí, že se pěstitel musí hlásit na příslušném krajském úřadě. Po zkontaktování se s danými úřady mi ovšem bylo sděleno, že nyní se pěstitelé musí hlásit na celní zpravě daného kraje. Následovalo tedy telefonické kontaktování celní zprávy České republiky. Tady ovšem nikdo nebyl schopen zjistit, kde se databáze pěstitelů konopí nachází a zda mi ji vůbec mohou poskytnout, proto mne odkázali na ministerstvo zemědělství ČR a specialistu z oddělení ochrany rostlin ze společnosti Agritec s.r.o. (společnost zabývající se již více jak 70 let výzkumem pro zemědělství, životní prostředí a potravinářství). Při komunikaci s těmito institucemi bylo následně zjištěno že pěstitelé sice mají ohlašovací povinnost, ovšem z logických důvodů (drogová problematika týkající se konopí apod.) nejsou seznamy a kontakty na ně veřejně dostupné.

3.2.1 Pěstitelé a zpracovatelé technického konopí na území České republiky

Největší nárůst zpracovatelů a pěstitelů konopí byl v české republice od roku 2000 do roku 2007. Po následné ekonomické krizi, kterou většina z nich silně pocítila, byli téměř všichni z různých důvodů nuceni ukončit svou činnost. Ti, kteří toto těžké období přece jen přečkali, v současné době znovu zaznamenávají nárůst zájmu o jejich služby, ať už se jedná o pěstování nebo zpracování konopí, a i vyhlídky do budoucnosti jsou pro ně, v tomto směru, velice nadějně.

3.2.2 Tírny konopí

V současné době jsou v České republice pouze dva akreditovaní zpracovatelé konopného stonku.

BENEU s.r.o., Chlum u Rakovníka, Středočeský kraj

BENEU s.r.o. je u nás jedním z prvních pěstitelů a zpracovatelů konopné produkce. V roce 2000 zde byl nainstalován prototyp farmářské tírny systém „HévrBenedikt“, maximální hodinová zpracovatelská kapacita je 0,5 tuny stonků. Tírna je schopna zpracovat vlákno z vyroseného konopného stonku v kvalitě vyhovující potřebám papírenského průmyslu. Vedlejší produkt zpracování konopného stonku- konopné pazdeří, je odtud prodáváno dalším spotřebitelům nebo je využito pro výrobu konopných briket, jejichž prodej je přidruženou výrobou této společnosti. V současné době firma pracuje v nepravidelném provozu. [12]

Lenka – Kácov s.r.o, Vlašim, Kraj Vysočina

Kácovský závod u Vlašimy také disponuje tírenskou linkou na zpracování konopí. V roce 2007 byla její kapacita (1,5-2t/hod) plně vytížena zpracováním lnu a její využití pro konopí bylo plánováno na rok 2008. Objekt v němž se však Kácovská tírna nachází je v současné době na prodej.

3.2.3 Přádely, tkalcovny, úpravny a konfekční provozy

VÚLV spol. s.r.o. , Šumperk, Olomoucký kraj

VÚLV spol. s r.o. vznikla privatizací státního podniku v roce 1993. Díky více jak 50- ti leté tradici disponuje VÚLV zkušenými odborníky, teoretickým, odborným a technickým zázemím pro řešení aplikovaného výzkumu z oblasti zpracování lnu a technických textilií.

Hlavní vědeckovýzkumnou činností je výzkum a vývoj nových technologií pro prvotní zpracování, předení a tkaní lýkových vláken, především lnu a konopí. Zabývá se také výrobou přízí a šňůr z konopných vláken nebo jejich směsí. [15]

VÚB a.s., Ústí nad Orlicí, Východočeský kraj

VÚB a.s., Ústí nad Orlicí je nástupnickým subjektem Výzkumného ústavu bavlnářského a hedvábnického, založeného v roce 1949. V textilním světě je znám jako firma s dlouholetými zkušenostmi a tradicí v oblasti výzkumu, zejména v technologii rotorového předení. Výroba přízí je stále jednou z komerčních aktivit a.s. Současná produkce ca 2-3 tuny/měsíc je výrazně nižší, než bývala v minulosti, avšak v nabídce zůstává široký sortiment rotorových přízí, různorodého materiálového složení a jemností.

V rámci textilní produkce VÚB a.s. vyrábí a dodává OE rotorové příze ze 100% bavlny nebo chemických vláken, směsové příze s podílem lnu příp. konopí (i 100%) apod. [16]

3.2.4 Ostatní zpracovatelé

Hemp Production CZ, Chrašnice, Středočeský kraj

V roce 2005 se tato firma stala výhradním dovozcem konopných bio výrobků Německé firmy HanfNatur pro Českou republiku. V roce 2006 pořídila firma prototyp kombajnu Deutz Fahr, speciálně upraveného pro kombinovanou sklizeň konopí a zefektivnila tak svoji činnost. (Tento kombajn je využíván pro sklizeň nejen v Čechách ale i v dalších evropských zemích) V současné době se firma Hemp production zabývá pěstováním a následným zpracováním konopného semene, výrobou oleje, potravin a potravinových doplňků. Pěstební plochy této firmy se v roce 2007 nacházely na Příbramsku a v okolí Kostelce nad Labem v rozloze asi 250 ha. Obliba výrobků této firmy znamenala, že nyní má tato firma své prodejny rozmístěny téměř po celé české republice. [12]

CANNABIS Pharma - derm, s.r.o. Teplice, Ústecký kraj

Firma CANNABIS Pharma-derm, s.r.o. se od roku 2002 zabývá vývojem, produkcí a prodejem speciální kosmetiky a potravinových doplňků využívajících léčivý efekt konopí. Jde o soukromou společnost s českými vlastníky a ryze českým kapitálem. Firma se zajímá i o další možnost využití konopí jako užitné rostliny, kromě původního projektu kosmetiky z léčivého konopí připravuje další projekty pro zpracování konopí. V rámci České republiky patří firmě CANNABIS Pharma-derm, s.r.o. prvenství ve využití konopného oleje v recepturách speciální kosmetiky. Speciální kosmetiku uvádí na trh pod vlastní značkou Cannaderm. Veškeré produkty vyrábí v České republice, podle svých originálních receptur. Pro výrobu používá moderní výrobní technologie, které odpovídají přísným standardům pro výrobu kosmetiky. Všechny výrobky jsou schvalovány odpovědnými orgány a certifikovány pro prodej v EU. Z konopí využívá výhradně schválené odrůdy. Olej lisuje ze semínka za studena a v ochranné atmosféře, aby bylo možné zachovat všechny bioaktivní složky. Vzniká tak čistý konopný olej. [17]

CANABEST, s.r.o. Břeclav, Jihomoravský kraj

Společnost CANABEST, s.r.o. působící na českém trhu od roku 2008 je výrobní společnost přinášející na trh izolaci z konopného vlákna, která má výborné tepelně izolační akustické vlastnosti – ověřené certifikovanou zkušebnou. Je také zároveň prvním a jediným výrobcem konopné izolace v ČR. Všechny produkty splňují nejprísnější měřítka kvality a jsou certifikovány v souladu s nařízením vlády. Všechny výrobky společnosti jsou také zapsané v Seznamu výrobků a technologií pro program Zelená úsporám a je tedy možné na ně čerpat dotace. Kromě silného postavení v České republice má společnost také rychle expandující dceřiné společnosti v dalších 8 evropských zemích (Slovensko, Polsko, Maďarsko, Rakousko, Německo, Belgie, Itálie a Francie) a snaží se expandovat do dalších desítek zemí světa. Díky rychlému rozmachu zahraničních a obchodních aktivit dnes CANABEST uskutečňuje více jak nadpoloviční většinu svých tržeb právě v zahraničí. [18]

Bayer & Romsy, Olomouc, Olomoucký kraj

Je společnost zabývající se vývojem, výrobou a následným prodejem konopných produktů. Jedná se převážně o kosmetické výrobky jako například konopné masti, oleje, balzámy, ústní vody apod. Společnost si zakládá především na tom, že technické konopí používané ve výrobcích této firmy je ručně sklizené, přírodně sušené, a jedná se o BIO konopí pěstované bez herbicidů a pesticidů. [19]

OP Papírna, s.r.o. Olšany, Olomoucký kraj

Firma OP Papírna, s výrobnou v Olšanech, se převážně orientuje na výrobu cigaretových papírků a cigaretové konfekce z lněných, konopných a ostatních lýkových vláken, mimo to se také firma částečně zabývá i výrobou spotřebního papíru z těchto vláken. Olšanská továrna byla založena v roce 1861. V současné době se firma může pochlubit nejen více jak 140 let dlouhou tradicí ve výrobě cigaretového papíru, ale také špičkovými technologiemi, nejmodernějšími výrobními postupy a spoluprací s mezinárodními cigaretovými koncerny. V roce 1997 se firma stala členem rakouského holdingu Trierenberg Group, který se v roce 2007 převedl na delfortgroup holding. [20]

3.3 Primární výzkum zpracovatelů konopí

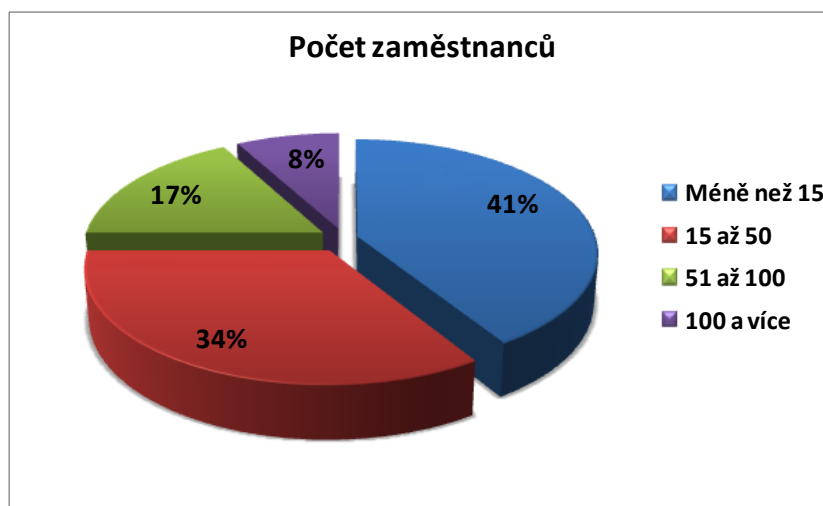
Pro provedení primárního výzkumu zpracovatelů konopí byla využita kvantitativní metoda. Kvůli snaze o co největší návratnost dotazníků, byla většina firem, na které se podařilo sehnat dostupný telefonický kontakt, nejdříve oslovena touto cestou, a posléze jim byl zaslán velice krátký dotazník. Firmy, na které se nepodařilo sehnat aktuální telefonické spojení, byly kontaktovány pomocí jimi uváděných emailových adres. Vzhledem k tomu, že v České republice je v současné době velice slabé zastoupení zpracovatelů a prodejců produktů z konopného vlákna a jejich specializace je natolik různorodá, musel být dotazník zaměřen na obecné otázky, aby nebyla snížena vypovídací schopnost získaných výsledků a zároveň mohl odpovědět co největší počet oslovených respondentů. Cílem výzkumu bylo především získat informace od zpracovatelů konopí a od firem, které používají konopí jako surovinu pro textilní i netextilní využití. Snahou bylo zjistit, zda jsou s činností své firmy spokojeni, popřípadě co vidí jako největší úskalí při podnikání v tomto oboru.

V další části primárního výzkumu je uvedeno, jak jsou na tom s informovaností o konopí jako o surovině pro textilní i netextilní využití samotní spotřebitelé. Na čtyři otázky rozeslané formou dotazníku, který byl umístěn na internetu, odpovědělo celkem 86 respondentů. S některými z respondentů jsem měla také možnost mluvit osobně a dozvědět se tím více z jejich názorů k danému tématu.

3.4 Analýza dotazníku pro firmy

Průzkum probíhal během měsíce března a dubna. Vzhledem k tomu že většina firem byla nejdříve kontaktována telefonicky, byla návratnost dotazníků nad očekávání rychlá. Firmy byly upozorněny nato, že dotazník je anonymní, což téměř všichni oslovení respondenti uvítali, stejně jako to, že se jednalo pouze o krátký dotazník, viz. příloha č.1. Samozřejmě návratnost dotazníků nebyla stoprocentní, z devíti oslovených firem dotazník vyplnilo šest z nich, ale našly se mezi nimi i firmy, které spolupráci rády přivítaly.

Většina zaslaných dotazníků se vrátila od menších firem, jak je možné vidět z grafu č.1.



Graf.č.1 počet zaměstnanců ve firmě

Většina z těchto podniků, a to celých 60 %, také v následující otázce, graf č.2 ,zda podnikání v tomto sektoru splnilo jejich očekávání, uvedla, že ano. Ovšem celých 40 % firem odpovědělo na tuto otázku záporně. Jako důvod nejčastěji uváděly nedostačující zpracovatelské možnosti, nízké zisky spojené s neuspokojující finanční podporou státu, a v neposlední řadě stále ještě poměrně nízkou informovanost veřejnosti o využití konopných vláken.



Graf.č.2 splnilo podnikání v tomto sektoru vaše očekávání

V další bylo snahou zjistit, kolik firem bylo kvůli legislativním opatřením, která jsou s pěstováním konopí spojena, či možnosti využít v tomto sektoru dotace, nuceno komunikovat

s příslušnými státními orgány a úřady. Z grafu č.3 vyplývá, že 78 % firem bylo nuceno s úřady komunikovat, ale pouze 2 % z těchto firem byly s komunikací velice spokojeni, jak je patrné z grafu č.4., 5 % firem bylo spíše spokojeno, 46 % spokojeno, překvapivě celých 41 % nespokojeno a zbylých 6 % velmi nespokojeno. Jako doplňující komentář k této otázce firmy uváděly, že komunikace s úřady je zdlouhavá a velice nepřehledná.



Graf.č.3 komunikace s úřady



Graf.č.4 spokojenost s komunikací s úřady

V následující otázce byly firmy požádány o to, aby samy a pokud možno objektivně zhodnotili své silné a slabé stránky. Pomocí číselné škály od 1 do 5 ohodnotily pět uvedených bodů tak, že nejnižší přidělené číslo znamenalo, že firma tento bod hodnotí jako svou slabou stránku, a naopak, při použití vysokého čísla se firma domnívá, že toto patří k jejím silným stránkám. Jak vyplývá z grafu č.5, za svou nejsilnější stránku považuje většina z nich kvalitu výrobků,

následováno značkou a image firmy, cenovou úroveň výrobků hodnotila většina firem průměrně a to známkou tři, a jako své nejslabší stránky, a to číslem v průměru 2,5 hodnotily firmy marketingové schopnosti a za svou nejslabší stránku označily výrobní zkušenosti, což se vzhledem k tomu že většina firem nepůsobí v tomto oboru tak dlouho dobu, jeví jako logické.



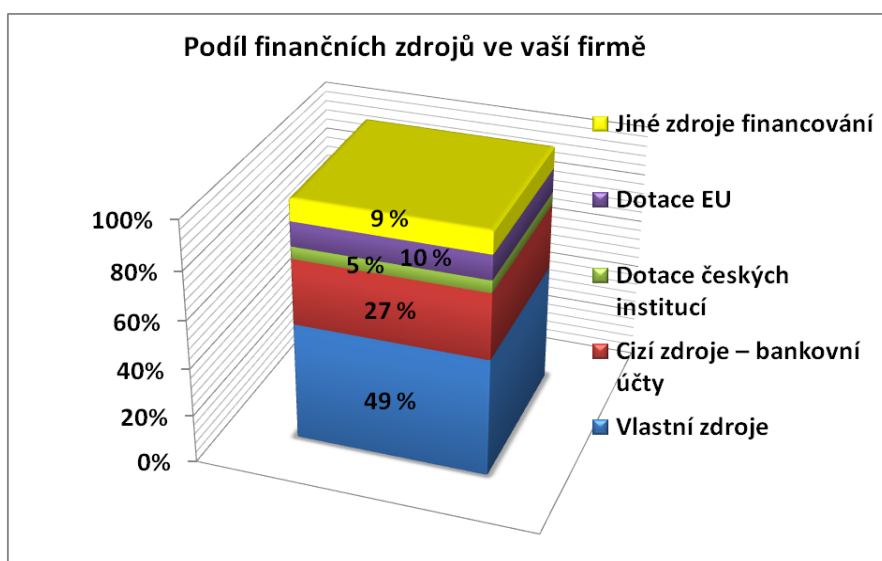
Graf č.5. silné a slabé stránky firem

V další otázce viz. graf č.6. měli respondenti za úkol, označit uvedené strategie podle důležitosti, opět podle číselné škály. V případě že respondent označil strategii číslem 5, byla jí považována za zcela nedůležitou, naopak zvolil li hodnocení 1, byla pro něj tato strategie velice podstatná. Jak je z grafu patrné, nejvíce by firmy měly zájem o vývoj nových výrobků a zlepšení technologie výroby. Téměř stejných hodnot dosáhlo snížení nákladů na výrobní proces a zlepšení reklamních a propagačních schopností. Poslední místo v tomto hodnocení obsadilo zlepšení výrobního procesu ke vztahu k ekologii.



graf č.6 zájem o strategie

Poslední otázkou byl podíl finančních zdrojů ve firmě. Firmy měly seřadit podíl svých finančních zdrojů podle číselné škály, přičemž číslo 1 znamenalo nejvyšší podíl finančního zdroje a číslo 5 nejnižší podíl. Jak je z grafu č7. patrné, největší zdroje financování ve firmách jsou z vlastních zdrojů a cizích, tedy bankovních. Zajímavé také je, že dotace českých institucí tvoří pouze 5 % firemních zdrojů, oproti čemuž dotace z EU tvoří dvakrát větší podíl.

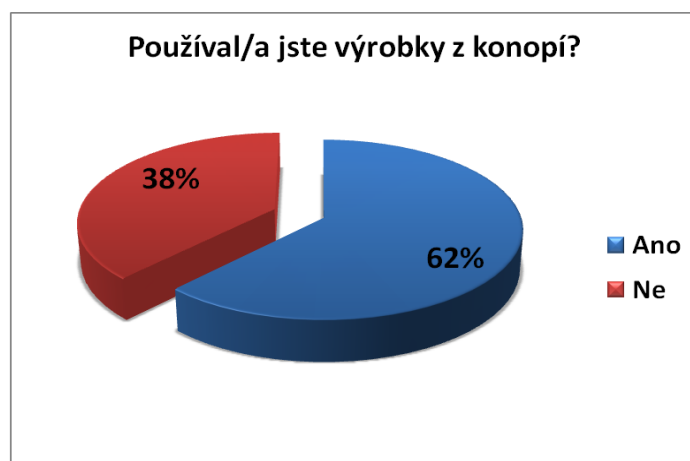


Graf.č.7 podíl finančních zdrojů ve firmě

3.5 Analýza dotazníku pro spotřebitele

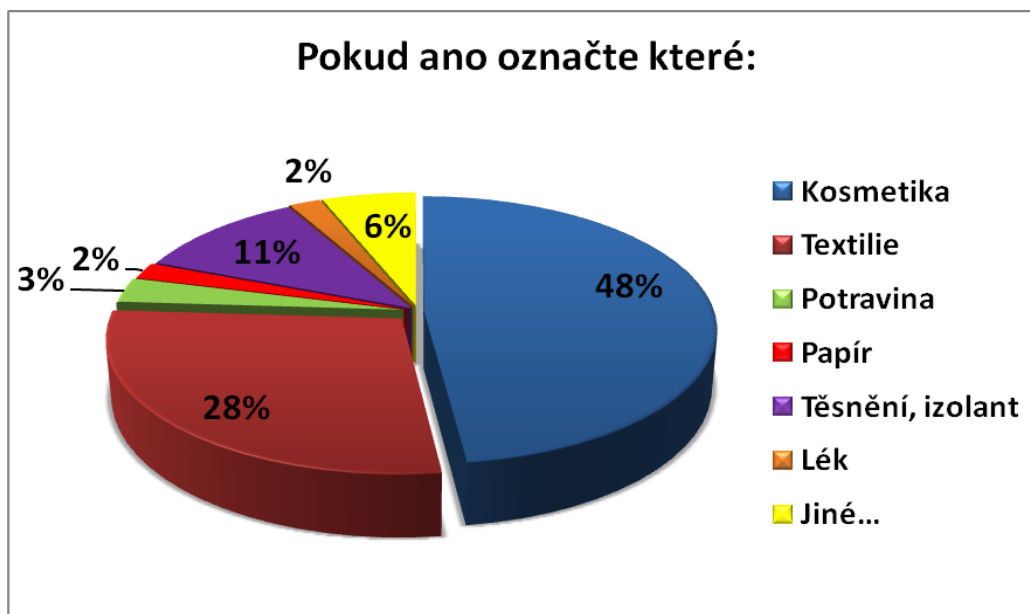
V další části marketingového průzkumu jsem se zaměřila na spotřebitele výrobků z konopí. Šlo o krátký dotazník, příloha č.2, čítající pouze 4 otázky. Záměrem bylo především zjistit, kolik lidí se již někdy setkalo s výrobky z konopí, případně o jaké výrobky se jednalo. Také mne zajímalo, jak se o výrobcích dozvěděli a kde je následně zakoupili.

V z grafu č.8. je možné vidět, 62 % respondentů se již někdy setkalo s výrobky z konopí, zbylých 38% nikoliv. Vzhledem k tomu že konopné výrobky nacházejí své zastoupení v mnoha oborech, je fakt, že jedna třetina lidí se s žádným z těchto výrobků nesetkala přinejmenším podivuhodný. Podle mého názoru někteří z respondentů, kteří odpověděli záporně, někdy konopný výrobek používali, ovšem nebyli informováni nebo nevěděli o tom, že se jedná o výrobek právě z konopných vláken.



Graf.č.8 o používání výrobků z konopí

Následující graf č.9 ukazuje, jaké výrobky spotřebitelé používají nejčastěji. Každý z dotazovaných měl možnost v této otázce označit více jak jednu odpověď. Jak je patrné, nejčastěji lidé používají konopnou kosmetiku a to celých 48 %. Textilie vyrobené z konopných vláken používá 28 %. Za zmínku ještě stojí použití výrobků z konopí jako izolačních a těsnění, takto na otázku odpovědělo 11 % respondentů.



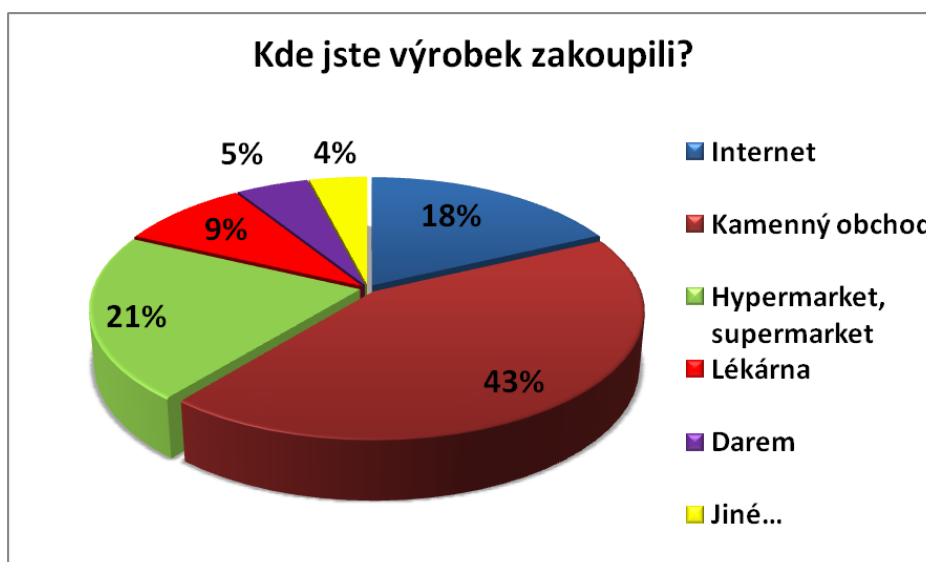
Graf.č.9 nejčastěji používané výrobky z konopí

Jako další mě při průzkumu trhu zajímalo, kde se spotřebitelé o výrobku dozvěděli. Uvedené odpovědi jsou zobrazené v grafu č.10, a jak je zde vidět, nejčastěji se lidé o jimi užívaných výrobcích dozvěděli na internetu (23 %) ale velká část respondentů (20 %) také na otázku odpověděla, že se o výrobku dozvěděla od kamaráda či známého. Ostatní uvedli jako svou odpověď : v obchodě – 11%, letáky apod.-15 %, studium -8 % a v lékárně o konopných výrobcích získalo informaci 15% respondentů.



graf.č.10. odkud se spotřebitelé o výrobku z konopí dovědí

Poslední otázkou jsem chtěla zjistit to, zda spotřebitelé nakupují konopné výrobky tam, kde se o nich dovědí, či posléze vyhledávají výrobek, který je zaujal jinde. Podle očekávání nejvíce z nich uvedlo(43 %), že si tento výrobek zakoupili v kameném obchodě a 21 % respondentů uvedlo jako místo, kde výrobek zakoupily hypermarket či supermarket. Tyto odpovědi jsou spolu s dalšími viditelné v grafu č.11.



Graf.č.11, místa kde spotřebitelé konopné výrobky nakupují

4 Vyhodnocení zpracování konopných vláken

výhody

- široká možnost využití konopných vláken
- v posledních letech zvyšující se poptávka
- možnost využití státních dotací i dotací z EU
- menší výrobně energetická náročnost než u syntetických vláken
- ekologická výhodnost

Nevýhody

- chybějící technologie na zpracování
- malá informovanost spotřebitelů
- velikost dotací nesrovnatelná s jinými státy
- Negativní povědomí veřejnosti

Je na první pohled patrné že pěstování a následné zpracování konopí přináší řadu důležitých výhod. Ovšem nelze opomenout ani nevýhody, které jsou s pěstováním, zpracováním a následným prodejem výrobků z konopí spojené. Ty jsou natolik relevantní, že zatím nedovolují konopářskému průmyslu u nás větší rozmach.

Výhodou zpracování konopí je to, že tato plodina, jak již bylo řečeno, má velice široké uplatnění. Proto je možné vybrat si, na jaký sektor se chce budoucí zpracovatel zaměřit. V současné době je konopí nejvíce využíváno v automobilovém a papírenském průmyslu, a stále více se také používá pro energetické účely. Zájem o konopné vlákno ale roste i v jiných oblastech, především narůstá zájem o konopné potraviny a konopnou kosmetiku.

Pokud se zpracovatel konopných vláken rozhodne tyto vlákna pěstovat, nebo pokud na své výrobky používá konopná vlákna a produkty jsou vyráběny podle předpisových norem, je možné čerpat finanční dotace, ať již v rámci státních podpůrných programů nebo programů z evropské unie.

Jednou z dalších výhod při zpracování konopí je také jeho menší výrobně – energetická náročnost oproti syntetickým vláknům.

Ekologická výhodnost konopí, již byla zmíněna. Je prokázáno, že ze stejné plochy konopí se za rok vytvoří dva a půl krát více fytomasy než ze stejné plochy lesa. Pokud by bylo v této oblasti konopí více využito, zamezilo by se tím zbytečnému kácení lesů a tato skutečnost by přispěla k zlepšení životního prostředí.

Ač je důvodů pro zpracování konopného vlákna mnoho, jednou z nejpodstatnějších nevýhod a zároveň důvodem, proč u nás konopí není více pěstováno a využíváno je velká absence zpracovatelských závodů, a to znamená, nedostupnost technologií pro zpracování konopných stonků převážně na vlákno. Pokles pěstitelů konopí, který byl v posledních letech

zaznamenán, má souvislost především s tím, že zemědělci neví jak s vypěstovanou surovinou naložit, jelikož u nás chybí právě zpracovatelské závody, které by měly zájem neopracovanou rostlinu vykoupit a zpracovat. Na trhu jsou totiž prozatím pouze velkokapacitní zpracovatelské stroje, které si většina farmářů nemůže při počátku svého podnikání dovolit.

Další z nevýhod je to, že velká část veřejnosti má o konopí negativní úsudek a představuje pro ně v první řadě zakázanou drogu, a nijak více se už nezajímají o jeho přínosech. Mnoho lidí nemá informace o možném využití konopného vlákna, nezná výrobky z konopí ani jejich kladné vlastnosti ani jaký mohou mít příznivý dopad na lidský organismus.

V neposlední řadě se jako výhoda ale paralelně jako nevýhoda při pěstování konopí mohou jevit státní dotace. Jejich velikost totiž není srovnatelná s ostatními státy v Evropě. Například při stejné velikosti osevní plochy dostane farmář ve Francii 450 Eur zatím co tuzemský pěstitel pouze 150 Euro. Většině českých firem, které zpracovávají konopní, se tedy nevyplatí pěstovat si své vlastní, ale raději je dovážejí ze zahraničí. Mnoho firem tedy spíše využije zahraniční konkurence. Z tohoto důvodu u nás také dovoz převyšuje vývoz.

5 Závěr

Průzkum trhu ukázal, že ač v posledních letech stoupá obliba konopí a většiny produktů z něj, tuzemský trh stále ještě nestihl na tuto skutečnost dostatečně zareagovat. Přesto že Česká republika byla vždy tradičním pěstitelem konopí, domácí zpracovatelské podniky konopných vláken u nás mají velice slabé zastoupení. Chybí tak zpracovatelské kapacity na surové konopí. To je také jedním z hlavních důvodů, proč se většina z podnikatelů nechce podnikání v tomto sektoru věnovat. Zemědělství je v České Republice čím dál více problémovým odvětvím, ať již kvůli klimatickým změnám nebo velké konkurenci která se k nám dostává ze zahraničí. Proto dalším z důležitých faktorů, proč u nás není konopí více využíváno, je stále ještě nedostatečná podpora našich pěstitelů ze strany státu a také nedostatečná informovanost pro spotřebitele, proč by měli využívat právě výrobky z konopí.

Celkově však problém s poptávkou po konopných produktech vzrůstá, rok od roku se nachází další využití konopí a vyrábí se nové konopné výrobky, a tak poptávka stále stoupá. V posledních letech se začíná stále více mluvit o kladech této rostliny, o jejím mnohostranném využití a blahodárných účincích. Osvěta mezi veřejností však zatím není dostatečná, a lze očekávat, že čím více se mezi lidmi tyto informace rozšíří, o to více ještě vzroste obliba konopí, a tedy i poptávka.

Nynější stav světové ekonomiky znepokojuje řadu lidí z řad veřejnosti i odborníků. Ekonomika byla a je budována na vyčerpatelných zdrojích surovin. Těch máme ovšem k dispozici omezený počet, ovšem ekonomika jich pro svůj růst a vývoj spotřebovává stále větší a větší množství, a tak by v budoucnu mohlo jednou dojít k jejich vyčerpání. Konopí, jako udržitelný a co je důležité, přirozeně obnovitelný zdroj, nabízí možné řešení této nastávající situace. Konopí má obrovský potenciál, který bohužel zatím není využit v takové míře, jak by mohl.

6 Použitá Literatura

- [1] Internetový server: Wikipedia : konopí [online] dostupné z [cit. 21-2-2011] WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Konop%C3%AD_set%C3%A9
- [2] Karol Okál: Spracovanie lánu a konopí, 362 s. Bratislava: STVL 1962
- [3] Jiří Militký: Textilní vlákna: klasická a speciální, 238 s. Technická univerzita v Liberci 2002, ISBN 80-7083-644
- [4] - Internetový server: Free-grower: Druhy konopí [online] dostupné z [cit. 25-2-20011] <http://www.free-grower.cz/viewtopic.php?f=69&t=60>
- [5] Albert Donda: Textilní zbožíznalství a technologie I, textilní vlákna, 849 s. Samcovo knihkupectví, v Praze 1948
- [6] Internetový server: marihuana.webzdarma [online] dostupné z [cit. 3-3-2011] <http://marihuana.webzdarma.cz/historie.htm>
- [7] Internetový server: konopa: O konopí [online] dostupné z [cit. 4-3-2011] <http://www.konopa.cz/index.php?dok=00890000000141,det>
- [8] Interenetový server: czu: skripta textilní vlákna [online] dostupné z [cit. 4-3-2011] http://www3.czu.cz/php/skripta/kapitola.php?titul_key=85&idkapitola=69
- [9] Internetový server: Wikipedia: pěstování konopí [online] dostupné z [cit. 10-3-2011] http://cs.wikipedia.org/wiki/Konopn%C3%A9_textiln%C3%AD_vl%C3%A1kno
- [10] Internetový server: konopnyschop [online] dostupné z [cit. 10-3-2011] [:http://www.konopnyshop.cz/vyrobky-z-konopi.html](http://www.konopnyshop.cz/vyrobky-z-konopi.html)
- [11] Tošovská M., Buchtová I.:Situční a výhledová zpráva len a konopí 2010, Ministerstvo zemědělství, 2010
- [12] internetový server: zelenapumpa: konopí [online] dostupné z [cit. 11-3-2011] <http://www.zelenapumpa.cz/soubory/o0000000577.pdf>
- [13] Simová, Josefína. Marketingový výzkum trhu: studijní texty pro distanční studium. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 1997, 72 s. ISBN 80-7083-201-0
- [14] Hague, Paul N. Průzkum trhu: příprava, výběr vhodných metod, provedení, interpretace získaných údajů. Vyd. 1 Brno. Computer Press, 2003, 234 s. BussinesbooksPraxe manažera, ISBN 80-7226-917-8

- [15] Internetový server: firma vulv: [online] dostupné z [cit. 31-3-2011] <http://www.vulv.cz/>
- [16] Internetový server: firma vubas: [online] dostup y [cit. 2-4-2011] <http://www.vubas.cz/spolecnost.htm>
- [17] Internetový server: firma Cannabis: [online] dostupné z [cit. 2-4-2011] <http://www.cannaderm.cz/cs/stranka/48/o-firme.htm>
- [18] Internetová server: firma canabest: [online] dostupné z [cit. 2-4-2011] <http://www.canabest.cz/>
- [19] internetový server: Bayer & Romsy [online] dostupné z [cit. 2-4-2011] [:http://www.konopnamast.cz/](http://www.konopnamast.cz/)
- [20] Internetový server: server papírky: firma OP papírna [online] dostupné z [cit. 5-4-2011] <http://www.papirky.cz/>

6.1 Použité obrázky:

- [1] Konopí seté [Online] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Konop%C3%AD_set%C3%A9
- [2] Rostlina samčí, rostlina samičí [Online] dostupné z <http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=185>
- [3] Sklizení a zpracování konopných vláken v historii, [Online] dostupné z http://konopi.czweb.org/konopna_historie.html
- [4] Sklizeň konopí, Stonek konopí a náhled na vlákna, [Online] dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Konopn%C3%A9_textiln%C3%AD_vl%C3%A1kno
- [5] Kosmetika z konopí, [Online] dostupné z <http://www.konopnyshop.cz/vyroby-z-konopi.html>
- [6] Konopná lana, [Online] dostupné z <http://www.t-yacht.cz/shop/scripts/podrobnosti.php?IDZ=695>
- [7] Oděvy vyrobené z konopných vláken, [Online] Dostupné z <http://www.ekobydleni.eu/tag/konopi>

7 Příloha

7.1 Příloha č.1: Dotazník pro firmy

Uveďte prosím do kolonek odpovědi dle svého uvážení. Pokud na některou z otázek nechcete odpovědět, ponechte políčko prázdné. Uvedené odpovědi poslouží do mé bakalářské práce a celý dotazník je anonymní.

1. Počet zaměstnanců ve vaší firmě?

2. Splnilo podnikání v tomto sektoru vaše očekávání?

☐

Ano

☐

Ne

3. Musela vaše firma někdy kvůli ohlašovací povinnosti, spojené s pěstováním konopí, komunikovat s příslušnými úřady (celní správa, krajská správa, ministerstvo zemědělství apod.)?

☐

Ano

☐

Ne

4. Jak jste byli s touto komunikací spokojeni?

☐

Velice spokojeni

☐

Spíše spokojeni

☐

Spokojeni

☐

Spíše nespokojeni

☐

Nespokojeni

5. Ohodnoťte vybrané silné a slabé stránky vaší firmy pomocí číselné škály, kde platí 1 = nejsilnější stránka, 5 = nejslabší stránka.

- ☐ Kvalita výrobků
- ☐ Výrobní zkušenosti
- ☐ Cenová úroveň výrobků
- ☐ Marketingové schopnosti
- ☐ Značka a image firmy

6. Ohodnoťte prosím prostřednictvím číselné škály, o jaké z těchto strategií by měla vaše firma zájem, přičemž platí 1 = velký zájem, 5 = nezájem.

- ☐ Vývoj nových výrobků
- ☐ Snížení nákladů na výrobní proces
- ☐ Zlepšení technologie výroby
- ☐ Zlepšení výrobního procesu ve vztahu k ekologii
- ☐ Zlepšení propagačních a reklamních schopností

7. Uspořádejte zdroje financování ve vaší firmě tak že 1= nejvyšší podíl, 5 = nejnižší podíl.

- ☐ Dotace EU
- ☐ Dotace českých institucí
- ☐ Cizí zdroje – bankovní účty
- ☐ Vlastní zdroje
- ☐ A jiné zdroje financování

7.2 Příloha č.2: Dotazník pro spotřebitele

Uved'te prosím do políček odpovědi na následující otázky. Jedná se o krátký, anonymní dotazník, jehož výsledky poslouží do mé bakalářské práce.

1. Používal/a jste někdy výrobky z konopí?

☐

Ano

☐

Ne

2. Pokud ano, označte a v případě možnosti jiné napište, jaké:

☐

Kosmetika

☐

Textilie

☐

Potravina

☐

Papír

☐

Těsnění, izolant

☐

Lék

Jiné ...

3. Jak jste se o výrobku dozvěděli?

☐

Internet

☐

Od kamaráda, známého

☐

V obchodě

☐

V lékárně

☐

Letáky apod.

☐

Studium

Jiné ...

4. Kde jste následně výrobek zakoupili?

☐

Internet

☐

Kamenný obchod

☐

Hypermarket, supermarket

☐

Lékárna

☐

Darem

Jiné ...